

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ Š.** a **2/ A.**, bývajúcich Š.V., v dovolacom konaní zastúpených JUDr. I., advokátom so sídlom V., proti odporcom **1/ J.**, bývajúcemu Š.V., v dovolacom konaní zastúpenému Mgr. P., advokátom so sídlom Š.V., **2/ T.**, bývajúcemu V. a **3/ K.** bývajúcej V., v dovolacom konaní zastúpeným JUDr. P., advokátom so sídlom V., **o určenie neplatnosti darovacej zmluvy a o určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 12 C 255/2010, o dovolaniach odporcu 1/ a odporcov 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 19. septembra 2012 sp. zn. 24 Co 200/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolania odporcu 1/ a odporcov 2/ a 3/ **o d m i e t a.**

Odporcovia 1/, 2/ a 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľom 1/ a 2/, na účet ich zástupcu JUDr. I., advokáta so sídlom V., vedený V., číslo účtu X., náhradu trov dovolacieho konania v sume 135.76 € v lehote do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 19. decembra 2011 č.k. 12 C 255/2010-226 zamietol návrh na začatie konania v časti domáhajúcej sa určenia neplatnosti darovacej zmluvy z 27. mája 2005 a určil, že navrhovatelia 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. X. kat. územia Š. ako byt č. X. na X.. poschodí bytového domu súp.č. X. stojaceho na pozemku parc.č. X. a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu a na vyššie uvedených pozemkoch, a to každý z nich v podiele jednej polovice. O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Zamietnutie časti návrhu, ktorou sa navrhovatelia domáhali určenia neplatnosti darovacej zmluvy, odôvodnil súd prvého stupňa nedostatkom ich naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Vyhovením návrhu na určenie neplatnosti zmluvy by sa totiž nič nezmenilo na právnom postavení navrhovateľov, pretože medzitým došlo k ďalším prevodom vlastníckeho práva k bytu. Otázka platnosti darovacej zmluvy je naostatok riešená ako predbežná v konaní o časti návrhu na určenie vlastníckeho práva navrhovateľov. Tomuto návrhu navrhovateľov súd prvého stupňa vyhovel majúc za to, že darovacia zmluva z 27. mája 2005 medzi nimi ako darcami a odporcom 1/ ako obdarovaným je absolútne neplatná a teda ďalšie prevody vlastníctva k bytu nemôžu byť platné. Navrhovatelia sú teda vlastníckmi bytu a jeho príslušenstva.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. septembra 2012 sp. zn. 24 Co 200/2012, konajúci o odvolaniach odporcu 1/ a odporcov 2/ a 3/, rozsudok súdu prvého stupňa „v napadnutej vyhovujúcej časti včítane výroku o náhrade trov konania“ potvrdil a navrhovateľom 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, že navrhovatelia, na rozdiel od ich návrhu na určenie neplatnosti darovacej zmluvy, majú naliehavý právny záujem na určení ich vlastníckeho práva k bytu. Riešiac predbežnú otázku platnosti darovacej zmluvy medzi navrhovateľmi 1/ a 2/ ako darcami a odporcom 1/ ako obdarovaným ustálil, že tento právny úkon je absolútne neplatný, pretože svojimi dôsledkami obchádza kogentnú úpravu záložného práva, resp. zabezpečenia záväzkov vôbec. Vychádzajúc zo zásady, že nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má, ustálil aj neplatnosť ďalších zmlúv, predmetom ktorým bol sporný byt.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol odporca 1/ dovolaním. Navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že návrh na začatie konania sa zamietne v celom rozsahu a navrhovatelia budú zaviazaní k náhrade trov konania. Dovolanie odôvodnil všetkými dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p.; dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. Tvrdí, že postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a jeho konanie má aj (inú) vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci (bod II. dovolania). Tieto vady vidí odporca 1/ v tom, že odvolací súd sa zaoberal iba tou časťou rozsudku súdu prvého stupňa, ktorou bolo návrhu vyhovené, hoci odvolanie podal „v celom rozsahu“. Za vadu („zmätočnosť a nesprávnosť“) rozhodnutia odvolacieho súdu považuje

aj to, že v jeho odôvodnení je nesprávne uvedené, že sa potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa v jeho „zamietajúcej“ časti. V ďalších častiach svojho opravného prostriedku (bod III. dovolania) odporca 1/ napáda právne závery, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie vo veci.

Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podali aj odporcovia 2/ a 3/. Ich dovolanie je obsahovo totožné s dovolaním odporcu 1/. Tvrdia, že postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu bola odporcovi 1/ odňatá možnosť konať pred súdom.

Navrhovatelia 1/ a 2/ navrhli dovolania odporcov 1/ a odporcov 2/ a 3/ z dôvodu ich neprípustnosti „zamietnuť“ a priznať im náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpení (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolania smerujú proti rozhodnutiu, voči ktorému tieto opravné prostriedky nie sú prípustné.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

V preskúmvanej veci odporca 1/ a odporcovia 2/ a 3/ napadli dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom

by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Rovnako sa nejedná o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Osobitne sa zaoberal námietkami dovolateľov, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p., pričom mal na zreteli, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký z hľadiska procesného predpisu vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, z ktorého vzišlo dovolaním napadnuté rozhodnutie, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu takéto vady, majúce za následok tzv. zmätočnosť konania, nemá.

Odporca 1/ v dovolaní tvrdí, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd, hoci bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, ktorým napadol rozsudok súdu prvého stupňa „v celom rozsahu“, zaoberal sa len tou časťou rozsudku súdu prvého stupňa, ktorou bolo návrhu vyhovené a výrokom o náhrade trov konania. Dovolací súd ale takúto vadu konania odvolacieho súdu nezistil. Tvrdenie odporcu 1/ o tejto vade odvolacieho konania nemá oporu v spise súdu prvého stupňa. Z obsahu odvolania odporcu 1/, z jeho argumentácie a výhrad proti záverom súdu prvého stupňa, nepochybne vyplýva,

že napadol rozsudok súdu prvého stupňa len vo výroku, ktorým bolo návrhu na určenie vlastníctva navrhovateľov vyhovené. Naostatok, odvolanie odporcu 1/, ak by aj smerovalo aj proti zamietajúcemu výroku súdu prvého stupňa, by nebolo ani prípustné. Právo podať odvolanie totiž prináleží iba tomu účastníkovi, ktorému bola rozhodnutím súdu prvého stupňa spôsobená ujma. Zamietnutím návrhu na určenie neplatnosti odporcovi 1/ ujma nebola spôsobená.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzavrel, že konaním a rozhodnutím odvolacieho súdu vytýkaným odporcom 1/ mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Nie je vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci pochybenie odvolacieho súdu v odôvodnení jeho rozhodnutia (str. 5, odsek 4), keď namiesto správneho slovného spojenia „v napadnutej vyhovujúcej časti“, zrejme v dôsledku zjavného zlyhania pri písaní rozhodnutia, bolo chybné uvedené slovné spojenie „v napadnutej zamietajúcej časti“. Navyše, iná procesná vada konania, za ktorú odporca 1/ uvedené pochybenie odvolacieho súdu považuje, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., by ani nezaložila zmätočnosť rozhodnutia majúcu za následok prípustnosť dovolania; iná vada konania je významná len v prípade, že dovolanie je v danej právnej veci prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Rovnako prípustnosť dovolania bez ďalšieho nezakladá odporcom 1/ tvrdená vada pri právnom posúdení veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť len procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj aj R 54/2012).

Všetky vyššie uvedené dôvody, z ktorých dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie odporcu 1/ nie je prípustné, sa plne vzťahujú aj na dovolanie odporcov 2/ a 3/, ktorí odôvodňujú svoj mimoriadny opravný prostriedok rovnako, ako odporca 1/. K dôvodom ich dovolania vzťahujúcim sa vade spočívajúcej v odňatí možnosti konať pred súdom dovolací súd navyše poznamenáva, že táto vada by sa musela týkať ich procesných práv a nie procesných práv odporcu 1/. Odporcovia 2/ a 3/ ale vo vzťahu k vlastným procesným právam vadu konania v dovolaní nevytýkajú.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p., a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne opravné prostriedky odporcu 1/ a odporcov 2/ a 3/ odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešným navrhovateľom 1/ a 2/ vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporcom 1/, 2/ a 3/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovatelia 1/ a 2/ v dovolacom konaní podali návrh na uloženie povinnosti odporcom nahradiť im trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.), preto im dovolací súd priznal náhradu spočívajúcu v odmene JUDr. I., advokátovi, za právne služby (prevzatie a príprava zastúpenia a vypracovanie vyjadrenia k dovolaniu), ktoré poskytol navrhovateľom 1/ a 2/ (§ 14 ods. 1 písm. a/ a b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil dovolací súd podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky, t.j. 1/13 výpočtového základu, ktorá pre rok 2013 činí 60,07 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. X.,81 Eur) predstavuje spolu 67,88 €. Po znížení základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 2 vyhlášky, dovolací súd priznal navrhovateľom 1/ a 2/ preto náhradu trov dovolacieho konania v sume 1X.76 €, ktorú sú odporcovia 1/, 2/ a 3/povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet zástupcu navrhovateľov 1/ a 2/ do troch dní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. júla 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová